

Dkt. Gary Yates, Jeremiah, Hotuba ya 29, Yeremia 46-49,

Manabii dhidi ya Mataifa

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Huu ni kipindi cha 29, Yeremia 46-49, Unabii Dhidi ya Mataifa.

Katika vipindi vyetu viwili vya mwisho kuhusu kitabu cha Yeremia, tutaangalia sehemu kuu ya tatu ya kitabu katika sura ya 46 hadi 51, inayohusu unabii wa Yeremia dhidi ya mataifa.

Kumbuka kwamba kitabu cha Yeremia kimegawanywa katika sehemu kuu tatu. Katika sura ya 1 hadi 25, tuna jumbe za Yeremia za hukumu dhidi ya Yuda na Yerusalemu, maonyo ya uhamisho utakaokuja, na uharibifu ambao Mungu ataleta dhidi ya watu ikiwa hawatatubu au kubadilisha njia zao. Katika sura ya 26 hadi 45, tuna hadithi na simulizi la kukataa kwa Yuda neno la unabii, pamoja na ujumbe huo wa hukumu, unaozingatia jinsi watu wengi tofauti ndani ya taifa la Yuda wamekataa neno la Bwana, mateso na upinzani ambao Yeremia alikutana nao na kuupitia alipokuwa akihubiri neno.

Pia tuna sehemu ya ahadi katika sura ya 30 hadi 33 kuhusu kurejeshwa kwa Israeli na mipango ya Mungu ya baadaye ya kuwarudisha watu katika nchi. Sehemu ya tatu na ya mwisho ya kitabu cha Yeremia ni maneno ambayo Yeremia anatabiri dhidi ya mataifa yanayozunguka Israeli. Kumbuka kwamba katika utume wake, Yeremia anaitwa kuwa nabii kwa mataifa.

Jukumu hilo hakika ndilo lengo kuu katika Yeremia sura ya 46 hadi 51. Kumbuka, tuna matoleo mawili tofauti ya kitabu cha Yeremia. Tuna toleo linaloakisiwa katika Septuagint, tafsiri ya Kigiriki ya Agano la Kale.

Pia tuna desturi ya Kiebrania inayoakisiwa katika MT. Katika toleo la Septuagint, ambalo linaweza kuwakilisha aina ya awali ya kitabu cha Yeremia, maneno haya dhidi ya mataifa yanatokea baada ya sura ya 25, mstari wa 12. Kwa hivyo, yako katikati ya kitabu.

Katika utamaduni wa Kimasoreti, huja mwishoni. Nadhani jambo moja tunaloliona kuhusu uwekaji wa maneno haya mwishoni ni kwamba yanaakisi zaidi mpangilio wa mambo ya msingi ambayo Yeremia anayaeleza. Kwanza kabisa, Mungu ataleta hukumu yake dhidi ya watu wake mwenyewe, na kisha Mungu ataleta hukumu yake dhidi ya mataifa.

Unaposoma sura ya 46 hadi 51, unapaswa pia kukumbuka mwisho wa sehemu ya kwanza katika Yeremia 25, ambapo Yeremia anazungumzia kikombe cha ghadhabu ya Mungu na hasira ya Mungu. Mataifa yote ya dunia yatakunywa kikombe cha ghadhabu ya Mungu. Watayumbayumba kwa nguvu yake ya ulevi, na Yuda imejumuishwa miongoni mwa mataifa hayo.

Lakini sehemu ya mfuatano huo pia ni kwamba baada ya Mungu kuhukumu mataifa, baada ya Mungu kutekeleza hukumu dhidi ya watu wake mwenyewe, Yuda, hukumu ya mwisho na hukumu ya mwisho itamwangukia Babeli. Mila ya Kimasoreti ambayo ina maneno haya mwishoni mwa kitabu inaonyesha hilo pia kwa sababu, hatimaye, hitimisho la kitabu hiki ni hukumu dhidi ya Babeli katika sura ya 50 na 51, pamoja na kiambatisho kinachotupa simulizi jingine la hadithi ya kuanguka kwa Yerusalemu. Unakumbuka tulipokuwa tukisoma kitabu hiki pia, tumeona pia kwamba Yeremia, kwa njia nyingi, ana mambo ya kushangaza ya kusema kuhusu jukumu ambalo Babeli itachukua katika kutekeleza hukumu ya Mungu na kutekeleza mipango ya Mungu kuhusiana na ujumbe huu wa hukumu ambao Yeremia anahubiri.

Kwa njia fulani, kile Yeremia anachosema kuhusu Babeli si cha kushangaza tu, bali kinaonekana kuwa cha kupindua. Alishutumiwa na watu wake mwenyewe kuwa msaliti au kudhoofisha juhudi za vita na upinzani dhidi ya Babeli. Tunapona aina ya mambo ambayo Yeremia alikuwa akisema kuhusu Babeli, tunaielewa kwa nini hilo ni kweli.

Yeremia alikuwa akisema kwamba Mungu alikuwa amemteua Nebukadreza kama mtumishi wake ili kutekeleza hukumu juu ya watu wa Yuda. Mojawapo ya njia ambazo Babeli inaelezewa katika unabii ulio katika 50 na 51 ni wazo hili kwamba Babeli ni nyundo ya dunia nzima. Nebukadreza ni mtumishi wa Mungu.

Mungu amewapa mamlaka juu ya mataifa ya Babeli. Wayahudi wanaoishi Babeli wanaambiwa waombe amani ya Babeli kama vile, hapo awali, walivyoomba amani ya Yerusalemu. Nebukadreza amechukua nafasi ya Daudi kama makamu wa mfalme aliyeteuliwa na kupakwa mafuta na Mungu.

Yeremia ana mambo haya ya kupindua ya kusema kuhusu jukumu ambalo Wababeli wanacheza. Mungu anapigana vita takatifu dhidi ya watu wake mwenyewe kwa kupigana na Wababeli. Lakini kumbuka, Yeremia hasemi mambo haya kwa sababu anaunga mkono Babeli tu.

Yeremia hasemi mambo haya kwa sababu yeye ni msaliti. Yeremia anajaribu kuwapa watu uelewa wa kisiasa wa kile wanachopitia na kutambua kwamba masuala wanayokabili nayo si ya kisiasa. Sio tatizo la kijeshi linalohitaji kutatuliwa.

Hatimaye ni suala la kiroho. Tatizo kubwa la Yuda si kwamba wanalazimika kushughulika na Wababeli. Tatizo kubwa la Yuda ni kwamba kuna kitu kibaya katika uhusiano wao na Mungu.

Ikiwa hawataacha njia zao za dhambi, Mungu atatumia Babeli kama chombo cha hukumu. Lakini mwishoni mwa kitabu, tunapokuja sura ya 46 hadi 51, mkazo juu ya hukumu ya watu wa Mungu unabadilika na kuwa mkazo juu ya hukumu ya mataifa haya yanayozunguka Israeli na Yuda. Tunapomtazama Yeremia, moja ya mambo tunayoona katika mwanga wa vitabu vingine vya unabii ni kwamba maneno haya dhidi ya mataifa ni sehemu muhimu ya utamaduni wa unabii wa Agano la Kale.

Manabii wote wakuu wana sehemu za unabii ambapo nabii anazungumzia hukumu ya Mungu dhidi ya mataifa. Katika kitabu cha Isaya, tuna aina hizi za unabii katika sura ya 13 hadi 23. Katika kitabu cha Ezekieli, tuna unabii dhidi ya mataifa katikati ya kitabu katika sura ya 25 hadi 32 ambao huja kabla ya sehemu ndefu ambapo Ezekieli ataelezea urejesho wa Israeli.

Hapa katika Yeremia, ziko katika sura ya 46 hadi 51 katika toleo la Kiebrania la kitabu hicho. Katika manabii wadogo, tuna maneno ya unabii dhidi ya mataifa katika sura mbili za mwanzo za kitabu cha Amosi. Kitabu cha Adaya, kitabu kizima cha unabii ni hotuba ya hukumu dhidi ya watu wa Edomu.

Ni kitabu cha unabii ambacho ni ujumbe mfupi sana na mfupi ambao, kwa njia nyingi, unafanana na ujumbe ambao Yeremia anatoa dhidi ya Edomu katika Yeremia sura ya 49. Masuala ya kifasihi na ya vyanzo vya kawaida na mambo mengine yanajitokeza katika mjadala huo. Nabii mwingine mdogo ambaye ni unabii dhidi ya taifa la kigeni ni kitabu cha Nahumu, ambapo Mungu anatangaza hukumu yake kwa watu wa Ninawi na himaya ya Ashuru kwa ukatili na vurugu zote walizofanya.

Kwa hivyo, maneno ya unabii dhidi ya mataifa si sehemu tu ya kitabu cha Yeremia. Ni sehemu ya utamaduni wa kinabii wa Agano la Kale kwa ujumla. Sasa, hii ni sehemu ya utume wa Yeremia kwa sababu ameteuliwa na Mungu kuwa nabii kwa mataifa.

Lakini hiyo haimaanishi lazima, na maneno haya dhidi ya mataifa hayamaanishi kwamba manabii wa Agano la Kale walifanya safari za barabarani na wakatoka na, nitafanya maonyesho ya wageni huko Babeli, na haya ndiyo nitakayowajulisha watu hawa. Kwa sehemu kubwa, ujumbe huu unaonekana kuelekezwa kwa watu wa Israeli wenyewe. Ni ujumbe kuhusu mataifa haya mengine ya kigeni, lakini isipokuwa katika matukio machache, sidhani kama manabii kwa kawaida walikwenda sehemu hizi na kutoa ujumbe huu.

Kama wangepanya hivyo, labda walilazimika kuondoka haraka mjini baadaye. Sasa, tofauti moja kati ya hayo ni Yona, ambaye kwa kweli ameagizwa na Mungu kwenda

Ninawi na kuhubiri huko. Nadhani kwa sehemu, upinzani wa Yona kwa hilo ni kwamba, hii si njia ambayo kwa kawaida hufanya kazi.

Hata nabii anapohubiri kuhusu mataifa ya kigeni, kwa kawaida huenda huko. Pingamizi la Yona si tu kwamba atalazimika kwenda kuhubiri hukumu dhidi yao, na wanaweza kukasirika na wasipende. Hiyo siyo sababu halisi.

Anaogopa kwamba akienda huko na kuwahubiria Waninawi, wanaweza kuchukua ujumbe huo kwa uzito na kuepuka hukumu. Kwa sababu ya ukweli kwamba Waashuri ni maadui wa Israeli na watu wa Yona, hataki hilo litokee. Inatuambia katika Yeremia sura ya 51, mistari ya 59 na 60, kwamba Yeremia anapotunga maneno haya dhidi ya Babeli, kwamba anamtuma mtu anayeitwa Saraiah, ambaye anaonekana kuwa ndugu wa mwandishi wake Baruku.

Anampa kazi Saraiah, na Saraiah anapokwenda Babeli na kuandamana na Sedekia huko mwaka wa 593 KK, anampa kazi ya kusoma kitabu cha unabii wa Yeremia dhidi ya Babeli, kisha kufunga mwamba kuzunguka na kuutupa kwenye Mto Frati. Lakini anaposoma, ikiwa kweli aliuhubiri kwa watu, hilo haliko wazi. Lakini kusudi la maneno haya dhidi ya mataifa lilikuwa hasa kuzungumza na Israeli na kuwafundisha watu wa Mungu mitazamo muhimu ambayo walihitaji kukumbuka kuhusu mambo yote yaliyoendelea na Yuda na mwingiliano wa Israeli na mataifa wakati wa manabii wa kale.

Sawa. Hapa kuna baadhi ya mada kuu na sababu kwa nini Mungu aliwatuma manabii wake kuwasilisha jumbe hizi dhidi ya mataifa ya kigeni. Kwanza, ilikuwa ukumbusho kwa Israeli.

Ilikuwa ni onyesho kwa watu wa Israeli la enzi kuu ya Mungu juu ya mataifa haya mengine. Bwana si mungu wa kitaifa tu ambaye ana ushawishi katika eneo lake la nyumbani. Hiyo ndiyo mara nyingi jinsi baadhi ya miungu ya watu hawa wengine wa kale wa Mashariki ya Karibu walivyoonekana, ni kwamba walikuwa na eneo maalum la eneo.

Mungu si kama huyo. Yeye si mungu wa kitaifa. Hajali tu watu wa Israeli.

Ana uhusiano maalum na watu wa Israeli. Wao ni urithi wake, lakini kwa kweli yeye ndiye mfalme wa ulimwengu wote. Na mataifa haya yote yanamjibu Mungu.

Katika sura hiyo, na nadhani tunaona vifungu kadhaa ndani ya maneno haya dhidi ya mataifa vinavyoakisi kwamba Bwana atawaambia Misri katika sura ya 46, mistari ya 18 na 19, Jitayarisheni mizigo ya uhamisho, enyi wenyeji wa Misri. Kwa maana Memfisi itakuwa ukiwa, ukiwa usiokaliwa na watu. Naam, sababu ya Mungu kutoa ujumbe wa aina hii dhidi yao ni kwamba katika mstari uliotangulia huu, inasema, kama niishivyo, asema Mfalme, ambaye jina lake ni Bwana wa majeshi.

Sawa. Kwa nini Mungu anaweza kutangaza kwamba Misri inaenda uhamishoni kwa njia ile ile ambayo angeweza kutangaza kwamba Yuda inaenda uhamishoni? Kwa sababu Mungu ndiye Mfalme anayedhibiti kinachotokea huko kama vile anavyodhibiti watu wake mwenyewe. Bwana, Bwana, ndiye Bwana wa majeshi, Bwana wa majeshi anayetekeleza mapenzi yake na kutekeleza enzi yake.

Haijalishi iwe ni Yuda au Misri. Kumbuka moja ya sababu zinazowafanya wakimbizi kukimbilia Misri na kumchukua Yeremia ni kwamba wanafikiri kwamba hii itawahamisha nje ya ufalme wa Babeli au nje ya uwezekano wa Mungu kuleta hukumu dhidi yao. Yeremia atasema, kwenda Misri hakukuondoi kutoka katika eneo la Mungu.

Yeye ni mkuu kila mahali. Labda nchi ya mbali zaidi inayotajwa katika unabii huu katika Yeremia 46 hadi 51 ni Waelami. Na Elamu ni ufalme ambao kwa kweli uko mashariki mwa Babeli.

Na hatuwaoni wakizingatia au kuangaziwa katika maneno haya mengine dhidi ya mataifa. Lakini Bwana anasema hivi kuhusu Elamu, mamia ya maili mashariki mwa Mesopotamia, ambayo iko maili 500 kutoka nchi ya Israeli na Yuda. Na Bwana anasema katika Yeremia sura ya 49, mstari wa 38, Nitatuma upanga nyuma yao hata nitakapowaangamiza.

Nami nitaweka kiti changu cha enzi huko Elamu, na kumwangamiza mfalme wao na maafisa wao, asema Bwana. Basi, enzi ya Mungu inaenea wapi? Fikiria mipaka ya mataifa wakati huu. Nitaweka kiti changu cha enzi mahali pa mbali zaidi.

Mungu ndiye mfalme. Bwana pia anaiambia Misri tena katika sura ya 46, mistari ya 9 na 10, songa mbele, enyi farasi, na magari ya vita ya hasira. Na watoke mashujaa, watu wa Kushi na Puti, wanaotumia ngao, watu wa Ludi, stadi wa kutumia upinde, kwamba hii ndiyo siku ya Bwana Mungu wa majeshi.

Kwa hivyo, kwa njia ile ile, kwamba Mungu angeweza kupigana vita takatifu dhidi ya watu wake mwenyewe, kwa njia ile ile, kwamba angeweza kuwaagiza majeshi kupigana dhidi ya Yuda, Bwana ndiye mfalme anayetawala mataifa haya mengine pia. Nami nilisema haya nadhani tulipoanza kujifunza kitabu cha Yeremia, niliamini kwamba moja ya mambo ya vitendo ambayo tunaweza kujifunza kutokana na kusoma manabii na moja ya mambo ya kutia moyo zaidi ya kukumbushwa ni ukweli kwamba Bwana ana udhibiti wa hali yoyote ya kisiasa. Bwana hugusa mioyo ya wafalme.

Anawaongoza kama maji kufanya mapenzi yake na amri yake. Na haijalishi mambo yanaonekana kuwa ya machafuko jinsi gani duniani, haijalishi mambo yalikuwa ya

machafuko jinsi gani katika siku za Yeremia, Mungu ni mkuu kabisa, si juu ya Israeli tu, bali pia juu ya mataifa. Sawa.

Jambo la pili ambalo nadhani matamshi haya dhidi ya mataifa hufanya ni kwamba ni neno la kutia moyo kwa watu wa Israeli, kwamba hatimaye Mungu angeshughulika na maadui zao, na hatimaye Mungu angewaokoa Israeli kutoka utumwani mwao, uhamishoni kwao, na kushindwa kwao kijeshi. Mataifa haya yaliyowakandamiza Israeli, hatimaye, hali itabadilika, na Mungu ataleta hukumu kwa mataifa haya pia. Kwa hivyo kama Mwisraeli, ninaposikia matamshi haya dhidi ya Wafilisti na Wababeli na Wamisri na Wamoabu na yote hayo, sisikii tu kuhusu hukumu ya Mungu kwa watu wengine, lakini pia ninakumbushwa jinsi Mungu atakavyoingilia kati ili kuwaokoa watu wake mwenyewe.

Yeremia sura ya 46, mistari ya 27 na 28, tena katika unabii huu unaoelekezwa Misri, Bwana anasema, usiogope, Ee Yakobo, mtumishi wangu. Kwa hivyo, tuna unabii wa wokovu unaotolewa kwa wana wa Israeli. Usifadhaike, Ee Israeli, kwa maana tazama, nitakuokoa kutoka mbali na wazao wako kutoka nchi ya uhamisho wao.

Yakobo atarudi, atakuwa na amani na utulivu, wala hakuna atakayemtia hofu. Kisha inasema, Usiogope, Ee Yakobo, mtumishi wangu, asema Bwana, kwa maana mimi ni pamoja nawe; nitayakomesha mataifa yote.

Kwa nini basi Mungu analeta hukumu dhidi ya mataifa haya? Sio tu kwa sababu anawachukia wageni, lakini hatimaye hii ni kuleta ukombozi wa watu wake mwenyewe. Zekaria sura ya pili, mistari wa nane, nabii anasema, yeyote anayegusa Israeli anagusa mboni ya jicho la Mungu. Na hivyo, Babeli na mataifa mengine mengi ambayo yalikuwa yamewakandamiza watu wa Israeli au watu wa Yuda, kwa njia fulani kwa kufanya hivyo, walikuwa wameweka kidole chao katika jicho la Mungu.

Unapofanya hivyo, Mungu atajibu. Mungu atajibu na hatimaye Bwana atawaokoa na kuwaokoa watu wake. Kwa hivyo, kuna ujumbe wa wokovu kwa watu wa Israeli unaotoka katika manabii haya katika sura ya 46 hadi 51.

Jambo la tatu, na tena, lilikuwa ujumbe maalum kwa watu wa Israeli. Maneno haya dhidi ya mataifa haya ya kigeni hatimaye yanawaonya Israeli au viongozi wa kisiasa wa Israeli na Yuda kwamba ushirikiano na mataifa haya mengine hautawaokoa kutokana na mgogoro wowote wanaopitia. Unakumbuka kwamba Sedekia, katika siku za mwisho za Yuda kama taifa, alikuwa akitumaini kwamba muungano na Misri ungemnunulia muda au kutoa ukombozi kutoka kwa mgogoro wa Babeli.

Yeremia alibishana na kumkumbusha, tazama, hilo halitakusaidia. Hilo halitakuokoa. Hata kama ungeweza kulishinda jeshi la Babeli mwenyewe na kilichobaki ni wanaume waliojeruhiwa, wangerudi na kukushinda.

Nabii Isaya , wakati wa mgogoro wa Ashuru, alikuwa amemwonya Hezekia, ole wao wanaoitegemea Misri na wanaoshuka kwenda Misri kwa sababu ndivyo washauri wa Hezekia walivyokuwa wakimtia moyo kufanya. Tufanye ushirikiano. Tufanye muungano.

Labda tukipata mpangilio sahihi au muungano sahihi wa kisiasa, tunaweza kuepuka hili. Tena, ahadi zao au matatizo yao hayakuwa ya kisiasa. Matatizo yao hayakuwa ya kijeshi.

Matatizo yao yalikuwa ya kiroho. Walikuwa na tatizo na Mungu. Kwa hivyo, miungano hii haitawaokoa.

Tuna tafakari ya kuvutia ya wazo hili katika Yeremia sura ya 49 katika ujumbe uliotolewa kwa Edomu. Edomu ni mojawapo ya nchi jirani kando ya Yuda. Wao ni wazao wa Esau.

Kwa hivyo, wana uhusiano wa karibu sana na watu hawa. Lakini katika sura ya 49, mistari ya 14 na 16, inasema hapa, nimesikia ujumbe kutoka kwa Bwana, na mjumbe ametumwa miongoni mwa mataifa. Kuna umuhimu gani kuhusu hilo? Naam, ukirudi kwenye Yeremia sura ya 27, mstari wa tatu, tunasoma kuhusu mkutano uliofanyika Yerusalemu mwaka wa 594-593 KK ambao ulihusisha tena wajumbe kutoka mataifa kadhaa waliokuja kukutana na Sedekia.

Edomu anayetajwa hapa alikuwa mmoja wa watu waliotuma wajumbe Yerusalemu. Sababu ya kutuma wajumbe huko ni kwamba wanakutana na Hezekia kupanga mkakati wao wa kijeshi. Tunawezaje kustahimili, tunawezaje kuwapinga Wababeli? Jibu la Mungu kwa hilo ni kwamba aliwatuma wajumbe wake kwa mataifa.

Na hivi ndivyo wasemavyo, Jikusanyeni pamoja, mje juu yake, na inukeni kwa vita. Kwa maana, tazama, nitakufanya mdogo miongoni mwa mataifa, na kudharauliwa miongoni mwa wanadamu. Kutisha kwako kumekudanganya, na kiburi cha moyo wako.

Ninyi mnaokaa katika mianya ya mwamba, mnaoshikilia kilele cha kilima. Sawa, walikuwa wakituma wajumbe Yerusalemu, wakipanga jinsi ya kuwapinga Wababeli. Na Sedekia ni hodari.

Haya, wow, Waedomu, labda wanaweza kunisaidia. Naam, Mungu ametuma mjumbe anayesema Waedomu watashindwa. Haina maana kufanya ushirikiano na watu wanaosimama chini ya hukumu ya Mungu wenyewe.

Sababu ya sura ya kwanza katika sura ya 46 kushughulika na ujumbe unaoelekezwa dhidi ya Misri, tena, Misri ilikuwa taifa la msingi ambalo Sedekia alikuwa akitarajia liweze kumsaidia na jeshi la Babeli. Naam, hawawezi kumsaidia kwa sababu pia

wanasimama chini ya hukumu ya Mungu. Na Bwana anamtuma Nebukadreza kupigana vita vitakatifu dhidi ya Yuda.

Ujumbe katika sura ya 46 ni kwamba Mungu pia atatuma wajumbe au Wababeli dhidi ya Babeli ili kutekeleza vita takatifu dhidi ya Misri pia. Kwa hivyo, kusudi hapa kwa sehemu, ni kuwaonya viongozi wa Yuda, kuwaonya wafalme, kwamba ushirikiano wa kijeshi na mataifa haya mengine hautafanya kazi. Sawa.

Kusudi kuu la mwisho la unabii dhidi ya mataifa hasa ni kushtaki mataifa haya kwa ukiukaji wao wa agano la Mungu pia. Sawa. Israeli iko chini ya hukumu.

Wanasimama chini ya shtaka kutoka kwa Mungu kwa sababu wamevunja Agano la Musa. Wamevunja masharti ya mpango ambao Mungu amefanya na Israeli na Yuda kama watu wake wateule. Lakini kama Mungu anavyoshtaki mataifa ya dunia, kumbuka, hayako chini ya Agano la Musa.

Mungu hataondoa amri 10 au amri 613 za sheria na kuzionyesha kwa watu wa mataifa sababu ya Mungu kuwahukumu. Inaonekana Mungu anahukumu mataifa kwa sababu ya ukiukaji wao wa Agano la Nuhu ambao ulirudi nyuma katika historia ya wokovu. Agano la Nuhu halikuwa tu mpango ambao Mungu alifanya na watu wa Israeli.

Agano la Nuhu lilikuwa agano ambalo Mungu alikuwa ameanzisha na mataifa yote. Jambo la kutisha, na moja ya mambo ambayo tutayatafakari, ni kwamba ikiwa Biblia inaelezea hili kama agano la milele, na ikiwa Mungu alihukumu mataifa ya dunia yaliyokuwa duniani wakati wa Yeremia na Isaya ikiwa Mungu aliwaadhibu mataifa hayo kwa ukiukaji wao wa Agano la Nuhu, na ikiwa hili ni agano la milele, basi mataifa leo yanawajibika vivyo hivyo kwa masharti ambayo Mungu aliyaweka katika mpango huo pia. Unakumbuka kwamba jukumu la msingi linalowekwa kwa wanadamu katika Agano la Nuhu katika Mwanzo 9, 5, na 6 ni kwamba kuna kizuizi kilichowekwa juu ya umwagaji damu na vurugu.

Agano la Nuhu linasema kwamba Mungu anaweka mfumo mpya kwamba yeyote atakayemwaga damu ya mwanadamu, damu yake itamwagwa na mwanadamu. Mungu anawajibisha mataifa ya dunia kwa vurugu zao na umwagaji wao wa damu. Mungu anapoonyesha hukumu ya dunia, nabii Isaya anapozungumzia hilo katika sura ya 24, mstari wa 1 hadi 5 wa kitabu cha Isaya, anasema ulimwengu wote unayumbayumba na kuyumba chini ya hukumu ya Mungu.

Naam, kwa nini Mungu analeta hukumu hii? Kwa sababu wamevunja agano la milele. Tena, hiyo haionekani kuwa sheria ya Musa kwa sababu hiyo ni sheria maalum, agano maalum ambalo Mungu amefanya na Israeli. Agano la milele linawezekana sana kurudi kwenye mpango ulioanzishwa katika siku za Nuhu.

Katika sura ya 26 mstari wa 19, katika muktadha huo huo, Isaya anasema kwamba katika siku zijazo, Mungu anapojiandaa kuleta hukumu hiyo, dunia itafichua umwagaji damu wake. Kwa hivyo, Mungu atahukumu mataifa kwa nini hasa? Ukiukaji wao wa Agano la Nuhu. Katika Yeremia 46 hadi 51, mara nyingi sababu maalum kwa nini Mungu anahukumu mataifa haya maalum hazielezwi kila wakati.

Wakati mwingine, kuna hukumu moja tu, lakini theolojia ya msingi ya maneno ya unabii dhidi ya mataifa, naamini, ni kwamba Mungu anawajibisha mataifa haya kwa majukumu yao yaliyoanzishwa chini ya Agano la Nuhu. Katika Amosi 1 hadi 2, ambapo Bwana ananguruma katika hukumu na anatoka kama simba kutoka katika mji wa Sayuni, maneno sita ya kwanza ya hukumu hapo kabla Mungu hajawageukia Yuda na Israeli yanapinga mataifa yanayozunguka Israeli na Yuda. Katika kifungu hicho, nabii Amosi ataweka wazi sababu maalum za hukumu ambayo Mungu ataleta dhidi ya mataifa haya.

Wakati mwingine, ni kwa sababu ya vurugu na ukatili waliofanya dhidi ya Israeli. Kanuni yetu yote ni kwamba ukimtia kidole Mungu, Mungu atajibu hilo. Mungu hujibu kwa unyanyasaji na unyanyasaji wa watu wake.

Lakini moja ya mambo mengine tunayoyaona katika maneno hayo ya hukumu dhidi ya mataifa ni kwamba mara nyingi huwajibika kwa ukatili na vurugu walizofanya dhidi ya mataifa mengine isipokuwa Israeli. Kwa hivyo, Amosi anasema katika sura ya 2, mstari wa 1 hadi 2, kwamba Mungu atamhukumu mfalme wa Moabu kwa kosa lake la kuchoma mifupa ya mfalme wa Edomu. Hukumu, hasira ya Bwana, hukumu ya Mungu dhidi ya mfalme huyo haina uhusiano wowote na Israeli.

Ina uhusiano fulani na vurugu ambazo zimefanywa dhidi ya watu wengine. Unaona uwajibikaji wa msingi kwa Agano la Nuhu hapo. Habakuki sura ya 2, mstari wa 12 unazungumzia hukumu ambayo Mungu ataleta dhidi ya Babeli, na inasema, ole wake Babeli.

Na ole, kumbuka, hukumu ya kifo, kifo kinakuja. Babeli ni kama imekufa. Kwa nini? Kwa sababu ni mji uliojengwa juu ya umwagaji damu.

Nabii Nahumu sura ya 3 mstari wa 1, kutakuwa na hukumu hii mbaya ya mji wa Ninawi kwa sababu ya umwagaji damu wake. Na kutokana na tunachojua kuhusu Waashuri katika historia, walikuwa watu wakatili sana, wenye jeuri, hata kwa viwango vya Mashariki ya Karibu ya kale. Kwa hivyo, Bwana atawajibisha kwa hilo.

Mistari miwili inayofuata katika Nahumu 3 inaonyesha jeshi litakaloingia Nahumu na kuwafanyia jambo lile lile walilofanya kwa watu wengine. Kuna haki ya kinabii hapa. Kwa hivyo, theolojia ya msingi ya maneno ya unabii dhidi ya mataifa ni kwamba mataifa haya yanawajibika sawasawa, sawasawa na kuwajibika kwa Mungu kama vile Israeli ilivyo, lakini kwa sababu tofauti za agano.

Sawa. Kwa hivyo hiyo ni aina ya theolojia ya msingi ya haya yote. Hebu tuangalie, kabla hatujaanza kuelezea zaidi kuhusu maana ya manabii hawa, hebu tuangalie mataifa ambayo yametajwa mahususi katika manabii hawa wa hukumu ambao wanapatikana katika kitabu cha Yeremia.

Sura ya 46, hukumu hapo itakuwa dhidi ya taifa la Misri na Bwana atawaangusha. Sura ya 47, Wafilisti, nao walikuwa majirani wa Israeli na Yuda, na walikuwa maadui tangu wakati wa waamuzi. Sura ya 48, Wamoabu.

Sura ya 49, mstari wa 1 hadi wa 6, Waamoni. Sura ya 49, mstari wa 7 hadi wa 22, Waedomu. Sura ya 49, mstari wa 23 hadi wa 27, Damasko, mji mkuu wa Waaramu.

Mtu ambaye Israeli walikuwa wamehusika naye katika mgogoro au ushirikiano katika historia yao yote. Katika sura ya 49, mstari ya 28 hadi 33, makabila ya Waarabu ya Kedari na Hazori, si Hazori katika Israeli, bali kile kinachoonekana kuwa katika Arabia. Waelami, sura ya 49 mstari ya 34 hadi 39, tena, ufalme ambao ulikuwa mamia ya maili mashariki mwa Mesopotamia au hadi Babeli.

Na kisha katika sura ya 50 na 51, unabii wa mwisho ni dhidi ya Babeli. Tunaona nini kuhusu orodha hii? Tunachoona kuhusu orodha hii ni kwamba inaanza na kuishia na nguvu kubwa na mtu ambaye alikuwa himaya. Misri, sura ya 46, si himaya ambayo ilikuwa hapo awali, bali ni mkandamizaji mkuu wa Israeli hapo awali na bado ni mchezaji muhimu katika kinachoendelea katika uwanja wa kisiasa katika siku za Yeremia.

Mwishoni, Babeli sura ya 50 na 51. Kwa hivyo imeunganishwa na marejeleo haya kwa mataifa haya mawili yenye nguvu. Katikati, una hotuba za hukumu dhidi ya mataifa yote yanayozunguka Israeli.

Inatukumbusha kwamba hakuna taifa kubwa sana kuweza kuepuka hukumu, lakini hakuna taifa dogo sana kwamba Mungu atawapuza pia. Kwa hivyo hiyo ndiyo orodha ya mataifa. Unapomgeukia Ezekieli na kutazama mataifa yaliyotajwa hapo, mataifa yaliyoorodheshwa, Amoni, Moabu, Edomu, Ufilisti, Tiro, Sidoni, na Misri.

Na kwa hivyo, kwa tofauti chache tu, mataifa kimsingi ni sawa. Sawa, tunajua nini na tunaelewa nini kuhusu hukumu hizi tunapoangalia kile Mungu anachofanya katika kuhukumu kundi hili maalum la watu? Ona kwamba wako katika eneo maalum la kijiografia. Wako katika eneo la karibu linalozunguka Israeli.

Na nadhani hili ni jambo muhimu kuelewa kuhusu vifungu hivi. Hizi ni hukumu kama zinavyotangazwa kwa mataifa haya tofauti. Hizi ni hukumu zinazotokea hasa katika historia.

Hizi si hukumu ambazo nadhani zinatuelezea dhiki kuu au siku za mwisho kabla ya kuja kwa pili kwa Kristo. Hizi ni hukumu zinazotekelezwa katika hali za kihistoria katika hali za siku za Yeremia. Kwa kweli, hukumu nyingi kati ya hizi zitatekelezwa na jeshi la Babeli.

Sawa, ujumbe wa hukumu dhidi ya Misri. Tazama tulicho nacho hapa. Neno la Bwana, sura ya 46, mstari wa 1, lililomjia nabii Yeremia kuhusu mataifa yaliyohusu Misri, kuhusu jeshi la Farao Neko, mfalme wa Misri, lililokuwa karibu na mto Frati huko Karkemishi, ambalo Nebukadreza, mfalme wa Babeli, alilishinda katika mwaka wa nne wa Yehoyakimu, mwana wa Yosia.

Kwa hivyo, hukumu hii itatokea lini? Hukumu hii inahusiana na vita ambapo Nebukadreza na Wababiloni waliwashinda Wamisri mnamo 605 KK. Hiyo ndiyo vita iliyoifanya Babeli kuwa taifa kubwa katika Mashariki ya Karibu ya kale. Lakini katika huduma ya kinabii ya Yeremia, Yeremia alikuwa ametangaza matokeo ya vita hivyo kabla haijatokea.

Tazama, najua kitakachotokea hapa. Sura ya 46, mstari wa 13 inasema hivi, neno ambalo Bwana alimwambia Yeremia nabii kuhusu kuja kwa Nebukadreza, mfalme wa Babeli, kuipiga nchi ya Misri. Sawa, sura ya 46, mstari wa 26, nabii anasema hapo, nitawaokoa, Wamisri, nitawatia mikononi mwa wale wanaotafuta uhai wao, mikononi mwa Nebukadreza, mfalme wa Babeli, na maafisa wake.

Kwa hivyo, mwanzoni, katikati, na mwisho wa unabii dhidi ya Misri, ni nani atakayetekeleza hukumu hii? Nebukadreza. Haisemi, katika siku za dhiki kuu, nitawatia mikononi mwa Mpinga Kristo. Au haya ndiyo yatakayotokea: hii ni hukumu ya kihistoria iliyotokea mamia ya miaka iliyopita, hata kabla ya wakati wa kuja kwa Yesu.

Sawa. Tuna hotuba ya hukumu dhidi ya kabila la Kedari, kundi hili la Waarabu, katika sura ya 49, mstari wa 30. Na angalia kile kinachosema hapo kuhusu hukumu hii.

Itatokea lini? Hukumu hii itatekelezwa lini? Inasema katika mstari wa 30, kwa maana Nebukadreza, mfalme wa Babeli, amefanya mpango dhidi yenu na kupanga kusudi dhidi yenu. Hukumu ya Kedari itatokeaje? Je, hii tena ni vita vya Har–Magedoni au kuja kwa pili? Hapana, ni hukumu zilizotekelezwa katika siku za Yeremia ambazo zilikuwa sehemu ya hali hiyo ya kihistoria. Kwa hivyo, moja ya mambo ambayo mara nyingi hutokea katika matibabu maarufu ya unabii wa Agano la Kale ni kwamba mara nyingi tunawaendea manabii wa Agano la Kale tukijaribu kuchunguza mambo kuhusu matukio ya kisasa au yale yatakayotokea duniani katika siku za mwisho kabla ya kuja kwa pili kwa Yesu.

Na mara nyingi tunatafuta marejeleo maalum. Je, tukio hili liliahidiwa? Je, tukio hili liko katika maandiko? Je, hili linatuonyesha kwamba mwisho umekaribia? Vifungu

hivi havielezi nyakati za mwisho. Vinaelezea mambo ambayo yalitokea katika historia.

Sasa kuna mifumo na ulinganifu hapa ambao hakika utaakisiwa tena katika hukumu zinazotekelezwa katika nyakati za mwisho. Na tutazungumzia zaidi kuhusu hilo. Lakini ni usemi wenye dosari kwenda kwenye vifungu hivi na kujaribu kupata marejeleo maalum ama kwa matukio ya kisiasa ya kisasa au kwa mambo yatakayotokea katika siku zijazo.

Na mara kwa mara tunaona matibabu maarufu ya unabii yakifanya hivi. Na mara nyingi, ni njia nzuri ya kuuza kitabu au kutengeneza video ambazo zitakuwa maarufu au kupata hadhira, lakini kwa kweli si hemenetiki halali. Lazima uangalie muktadha wa kihistoria na mazingira ya kifungu hicho.

Kuna kitabu maarufu sana hivi sasa kinachoitwa The Harbinger kinachojaribu kuonyesha kwamba hukumu ya Amerika imetabiriwa katika Isaya 9 na 10. Lakini ninapoangalia muktadha wa Isaya 9 na 10, kinazungumzia Israeli na Yuda katika siku za Isaya, miaka 800 kabla ya wakati wa Yesu. Hakizungumzii kuhusu karne ya 20 au karne ya 21 ya Amerika.

Kwa hivyo, hizi si hukumu zitakazoanguka katika siku za mwisho. Hizi ni hukumu zinazoanguka na kutekelezwa katika siku za Yeremia, katika mazingira ya kihistoria ya wakati huo. Sasa, hukumu ya Misri katika sura ya 46 imeelezwa katika mstari wa 10, Yeremia 46:10, siku hiyo, wakati ambapo Misri itaangamizwa, siku hiyo ni siku ya Bwana Mungu wa majeshi, siku ya kisasi, ambapo Mungu atajilipiza kisasi juu ya adui zake.

Na tena, tunaposikia siku ya Bwana, tunavutiwa tena na nyakati za mwisho, vita vya Har-Magedoni, aina hiyo ya muktadha. Lakini kumbuka jinsi siku hiyo ya Bwana inavyotumika katika manabii. Siku ya Bwana katika manabii inaweza kumaanisha kitu ambacho kiko karibu au mbali.

Na hukumu zote za kibinafsi ambazo Mungu alileta katika historia dhidi ya Israeli na Yuda, na hata dhidi ya mataifa haya ya kigeni, hiyo ndiyo siku ya Bwana. Siku ya Bwana ni wakati Mungu anashuka kuwashinda adui zake. Na katika uvamizi wa Babeli, hiyo ilikuwa siku ya Bwana kwa watu wa Yuda.

Nebukadneza aliposhinda jeshi la Misri huko Karkemishi, Yeremia anasema hiyo ilikuwa siku ya Bwana kwa Misri. Sasa, wakati mwingine katika manabii, ni vigumu sana kujua ni lini wanazungumzia siku ya Bwana iliyo karibu na siku ya Bwana iliyo mbali, lakini kuona tu siku ya Bwana hapa haimaanishi kwamba hii ni kifungu cha eskatolojia. Tena, tunazungumzia hukumu zinazotokea katika historia.

Sefania alikuwa amesema siku ya Bwana imekaribia. Anazungumzia uvamizi wa Babeli. Kwa hivyo, nadhani ni jambo muhimu la kifalsafa kuthibitisha hapa.

Na natumai hilo halitatukatisha tamaa. Ilikuwa kama, wow, nilikuwa natumai tungejifunza siri mpya kuhusu unabii wa kibiblia hapa. Mojawapo ya mambo mengine muhimu tuliojifunza katika sehemu hii ni kwamba ni muhimu kwetu kutafakari kwa nini Mungu atahukumu mataifa haya. Na nadhani kuna mawazo kadhaa yanayojitokeza.

Na tena, ninaposoma haya mara nyingi, Yeremia atatangaza tu hukumu inayokuja, na hakuna maelezo wazi ya kwa nini. Karibu lazima uwe na uelewa wa historia ambayo inaweza kuwa nyuma ya haya yote. Lakini jambo moja ambalo naona likitokea tena na tena ni kwamba Mungu kimsingi atawahukumu mataifa haya kwa sababu ya kiburi chao na fahari yao.

Mungu ameumba ulimwengu huu uwe mahali ambapo anatambuliwa kama Mfalme, ambapo yeye ndiye anayeheshimiwa na kutukuzwa na kupewa mamlaka na heshima. Tunachokiona katika maandiko ni kwamba wanadamu wako katika uasi dhidi ya ufalme huo. Wanadamu wanakataa kumpa Mungu heshima anayostahili.

Na mara nyingi, wameanzisha ufalme wao wa kukabiliana nao ambapo wanajaribu kuchukua nafasi ya huo na kuanzisha utukufu wao wenyewe. Kiburi cha mwanadamu kinampeleka hadi mahali ambapo hata anabuni na kubuni miungu yake mwenyewe. Hiyo ni kiburi.

Hiyo ni kuweka tumaini lako katika rasilimali za binadamu badala ya Mungu. Kwa hivyo ndiyo, Bwana atawahukumu hata miungu ya mataifa haya, lakini kimsingi, atawahukumu kwa kiburi na kiburi chao, ambacho kwa kweli ndio msingi na msingi wa ibada yao ya sanamu. Kwa hivyo, Bwana atawaambia Wamisri, na haya ndiyo maelezo ya kiburi cha Wamisri, ambao wako hivi, wakiinuka kama Mto Nile, kama mito ambayo maji yake yanafurika.

Misri inainuka kama Nile, kama mito ambayo maji yake yanajaa. Naye amesema, Nitainuka, nami nitaifunika dunia, nami nitaharibu miji na wakazi wake. Ni taswira yenye ufanisi sana hapa.

Misri inajiona kama mto Nile unaofurika kingo zake kila mwaka. Na Misri inasema, kwa nguvu zangu na uweza wangu pamoja na majeshi yangu, nitatiririka duniani kote. Nitawashinda.

Bwana anasema mtagundua mapungufu ya majeshi yenu na mapungufu ya nguvu zenu kwa sababu Mungu atahukumu kiburi chenu. Dhidi ya Wamoabu katika sura ya 48, mstari wa 7. Na tunapofikiria kuhusu mataifa ya leo, ikiwa Mungu anahukumu mataifa haya ya kale kwa msingi wa kiburi chao na kiburi chao, fikiria uwajibikaji

unaotupa leo. Lakini Mungu anasema kuhusu Moabu, kwa sababu mmezitumainia kazi zenu na hazina zenu, nanyi pia mtachukuliwa, na Kemoshi, Mungu wenu, naye atachukuliwa uhamishoni pamoja na kuhani wake na maafisa wake.

Kwa hivyo, je, kuna umuhimu wowote kwetu leo kuhusu taifa linalokuja chini ya hukumu ya Mungu kwa sababu ya kiburi chao juu ya utajiri wao na hazina zao? Na tafakari tu, hakuna chochote katika manabii wa Agano la Kale kinachotuhusu leo, sivyo? Hakuna taifa kamwe... Sasa, hii ndiyo sababu haya yote ni muhimu sana. Kwa njia ile ile ambayo Mungu alihukumu kiburi cha Misri na nguvu zake za kifalme, kwa njia ile ile ambayo Mungu hata alihukumu taifa dogo kama Moabu ambalo labda hatungejali hata kidogo, Mungu hapuuzi hata kiburi chao na kiburi chao ambacho kimewafanya kubuni miungu yao wenyewe na kutegemea rasilimali zao wenyewe. Bwana anasema kuhusu Moabu, sura ya 48, mstari wa 26, amleweshe, akizungumzia hukumu itakayomjia Moabu, kwa sababu amejitukuza dhidi ya Bwana ili Moabu ajigandie katika matapiko yake na yeye pia atadhihakiwa.

Kwa hivyo, utajiinua dhidi ya Bwana. Utajisifu. Utajitukuza mwenyewe na kiburi chako na mafanikio yako.

Bwana atakufedhehesha kwa kukufanya ujikunje katika matapiko yako unapopitia hukumu hii mbaya ambayo ataleta dhidi yako. Kwa hivyo, jambo linalojirudiarudia ambalo litasemwa kuhusu maadui hawa ni kwamba Bwana atawahukumu kwa kiburi chao. Mojawapo ya mambo mengine ambayo yataleta hukumu kwa mataifa haya ni kuwatendea vibaya watu wa Israeli.

Tulikuwa tunawatazama Wamoabu tu. Watahukumiwa kwa kuwatendea vibaya Israeli. Inasema hivi katika sura ya 48, mstari wa 27, je, Israeli haikuwa dhihaka kwako? Je, alipatikana miongoni mwa wezi kwamba kila uliposema kumhusu, ulitikisa kichwa chako?

Uliwadhihaki Israeli wakati walipokuwa wakipitia mgogoro wa kitaifa. Bwana ataleta jambo lile lile dhidi yako. Mambo yatabadilika hivi karibuni.

Waamoni, tena, walikuwa mmoja wa majirani wa Israeli upande wa mashariki mwao ng'ambo ya Yordani. Kuhusu Waamoni, Bwana asema hivi, je, Israeli hana wana? Je, hana mrithi? Vipi kuhusu nchi ya Israeli? Hii hapa hoja. Kwa nini basi, Milkomu, ambaye alikuwa mungu wa Waamoni, amemnyang'anya Gadi? Je, watu wa Israeli hawakuwa na wazao wa kupitisha nchi yao? Je, hiyo ndiyo sababu wewe na miungu yako mlivamia nchi ya Israeli na kuchukua eneo lao lililokuwa la kabila la Gadi? Mliwaweka watu wenu katika miji yake.

Walikuwa wameiba eneo kutoka kwa ufalme wa kaskazini wa Israeli. Hii ilirudi nyuma hadi kwenye mgogoro wa Ashuru kabla ya wakati wa Yeremia. Hivi ndivyo Bwana

asemavyo . Kwa hiyo, tazama, siku zinakuja, asema Bwana, nitakaposikilizia kilio cha vita.

Kutakuwa na uharibifu wa Waamoni. Mmoja wa watu wanaohukumiwa katika sehemu hii ni Waedomu. Tena, wao ni wazao wa Esau.

Walikuwa wapinzani wa Israeli katika historia yao yote. Yeremia haongei hasa kuhusu sababu za hukumu ya Edomu, lakini unaposoma kitabu cha Obadia, moja ya mambo ambayo nabii Obadia anazungumzia ni kwamba Waedomu waliungana na Wababeli walipokuwa wakivamia nchi ya Yuda. Vikosi vyao vilikuwa mamluki waliopigana dhidi ya Yuda na Wababeli walipokuwa wakivamia Yerusalemu.

Edomu, upande wa kusini, ilikuwa imetumia uvamizi wa Babeli kama fursa ya kuchukua eneo kutoka kwa Yuda, na ndiyo maana kuna ujumbe huu wa hasira wa hukumu dhidi yao. Yeyote anayewagusa watu wa Mungu kwa kweli anagusa mboni ya jicho la Mungu. Kwa hivyo, Mungu ataleta hukumu dhidi yao.

Kwa hivyo, kuhusu kanuni ya kudumu ya kitheolojia au ujumbe wa kudumu unaotokana na hili, ndio, ni hukumu dhidi ya kundi la watu walioishi zamani sana katika nchi na mataifa ambayo, tukitoe atlas yetu ya kibiblia, baadhi yetu tunaweza kuwa na wakati mgumu kuwapata. Lakini kanuni ya kudumu ya kitheolojia inayotokana na hili ni kwamba Mungu hatimaye atahukumu kila aina ya kiburi cha mwanadamu. Na katika ngazi ya mtu binafsi, kiburi cha mtu binafsi anayesema, naweza kuishi bila kumtegemea Mungu.

Simhitaji. Haijalishi kama wao ni wakanamungu au wakanamungu. Ukiishi unajifanya humhitaji Mungu, basi kivitendo, wewe ni mkanamungu.

Na aina hiyo ya kiburi itakuleta chini ya hukumu ya Mungu. Lakini kwa mataifa ambayo yamejiinua kwa kiburi kwa sababu ya utajiri wao au mafanikio yao, historia yao, urithi wao, au mafanikio yao ya kijeshi, hatimaye Mungu atayashusha yote hayo. Na hukumu ya mwisho ambayo Mungu ataitekeleza kwa mataifa na watu binafsi itakuwa hukumu inayokomesha aina zote za kiburi cha wanadamu.

Sawa. Sasa kumbuka siku ya Bwana inayoelezwa katika Yeremia 46 hadi 51 ni siku ya Bwana ambayo Mungu ameiweka kwa ajili ya mataifa maalum. Isaya sura ya pili, nadhani inazungumzia zaidi kuhusu siku ya Bwana ambapo Mungu ataleta hukumu dhidi ya dunia nzima.

Na hivi ndivyo hukumu hiyo itakavyokuwa. Isaya 2:11 inasema macho ya mwanadamu yenye kiburi yatashushwa chini, na kiburi cha wanadamu kitashushwa, na Bwana peke yake atatukuzwa siku hiyo. Kwa maana Bwana wa majeshi ana siku juu ya wote wenye kiburi na majivuno, na juu ya wote walioinuka, nayo itashushwa chini.

Na kwa hivyo, mwishoni mwa hili, inasema, acha kumhusu mwanadamu ambaye pumzi yake imo puani, kwani ana maana gani? Kwa hivyo, ujumbe huu tunaoanza kuuangalia na kusema, manabii hawa, wana uhusiano gani nasi? Wanahusu mataifa yaliyoishi zamani sana. Kwa nini tujali hili? Kiburi kile kile kilicholeta hukumu ya Mungu dhidi yao hatimaye ndiyo sababu Mungu atawahukumu mataifa yote katika siku zijazo. Na ndiyo sababu Mungu hata yuko katika mchakato wa kuhukumu mataifa leo kwa njia ile ile aliyofanya katika siku za Yeremia.

Mungu atakomesha aina zote za kiburi cha mwanadamu. Na kwa hivyo, lazima niangalie hili na kusema, wow, labda kuna mambo katika vifungu hivi ambayo yanafaa. Hata kama haya ni hukumu zilizotekelezwa dhidi ya watu muda mrefu uliopita, labda hukumu hizi zinatufaa kwa sababu Mungu anachukia kiburi cha mwanadamu.

Na hatimaye, Mungu, katika haki yake na katika haki yake, huangusha mataifa yaliyoinuka kwa kiburi na kutikisa ngumi zao mbele za Mungu. Na nadhani tunaona aina hiyo ya kiburi katika nchi yetu. Na tena, tukirudi kwenye nukuu hiyo kutoka kwa Billy Graham, ikiwa Mungu hataihukumu Amerika, italazimika kuomba msamaha kwa Sodom na Gomora na kwa mwanga wa Yeremia kwa Edomu na Moabu na Wafilisti na Wamisri na Babeli, kwa sababu tumeinuliwa kwa aina hiyo ya kiburi.

Sasa, tayari tumetaja ukweli kwamba katika matibabu maarufu ya unabii, mara nyingi tunajaribu kupata marejeleo ya matukio ya kisasa. Swali ambalo watu huniuliza mara kwa mara kuhusu manabii ni kama Marekani imetajwa katika unabii wa kibiblia. Je, unaweza kupata mistari yoyote? Je, kuna chochote kuhusu vita vya Iraq na Afghanistan? Je, 9-11 ilitabiriwa na manabii wa kibiblia? Je, unajua Mpinga Kristo ni nani? Je, unaweza kutupa tarehe ya kuja kwa pili? Na ninapojibu maswali, hapana, sijui yoyote kati ya maswali hayo. Ni kama, na unawafundisha manabii? Unahitaji kurudi kwenye unabii na kujifunza mambo kadhaa.

Nimeangalia kwa muda mrefu na kutafuta kwa bidii katika manabii wote. Sioni marejeleo yoyote kuhusu Marekani katika unabii wa kibiblia, hata katika taswira ya mwisho wa dunia ya kitabu cha Ufunuo.

Sawa. Kuna kanuni rahisi sana ya utafsiri wa Biblia ambayo tunahitaji kukumbuka. Biblia yote ni yetu, lakini si Biblia yote inatuhusu.

Na kwa hivyo, jumbe hizi ni kwa ajili yetu. Ni jumbe zinazotufundisha na kutufundisha, lakini hazituhusu sisi. Zinahusu mataifa haya yaliyoishi zamani sana, lakini haya ndiyo yanatufundisha.

Hukumu ambazo Mungu alileta wakati huo ni hakikisho tu la hukumu ambazo Mungu ataendelea kutekeleza katika historia yote na ambazo Mungu hatimaye ataleta dhidi

ya watu wote mwishoni mwa historia. Kosa lingine ambalo mara nyingi tunafanya na unabii wa kibiblia kama Wamarekani ni kuchukua ahadi au mambo yanayosemwa kuhusu Israeli na kuyatumia kwa nchi yetu. Sisi ni taifa la Kikristo.

Tuna Wakristo wengi na makanisa mengi hapa. Kwa hivyo, sisi ni watu waliochaguliwa na Mungu. Sisi ni taifa takatifu.

Nadhani kadri mambo yanavyoendelea kusonga mbele katika siku zetu, tunatambua jinsi tulivyo mbali na hilo. Lakini nadhani tunaewa kwamba sisi si watu wateule wa Mungu. Mungu hafanyi kazi kupitia taifa lolote leo kwa njia ambayo alitumia kupitia Israeli ya kale katika uchumi wa zamani, hata taifa la kisasa la Israeli.

Watu wa Mungu si taifa tena. Wao ni kanisa linaloundwa na watu kutoka kila kabila na taifa. Kwa hivyo, kosa lingine tunalofanya mara nyingi ni kuchukua unabii unaotolewa kwa Israeli na kuutumia kwa Marekani.

Mungu anatoa ahadi kwa Israeli katika 2 Mambo ya Nyakati, ikiwa watu wangu, walioitwa kwa jina langu, watajinyenyekesha na kuniita na kukiri dhambi zao na kunigeukia, nitaponya nchi yao. Matumizi ya msingi ya kifungu hicho leo si kwa Marekani, bali kwa watu wa Mungu, kanisa. Na ikiwa watajinyenyekesha, Mungu atawabariki.

Lakini hakuna uhakika, hata kwetu sisi Wakristo huko Amerika, kwamba Mungu ataponya nchi yetu haswa. Kwa hivyo, tunaipata wapi Marekani katika unabii wa kibiblia? Haiko katika vifungu maalum, na haiko katika ahadi au jumbe maalum zinazotolewa kwa Israeli. Nadhani ikiwa tunataka kuipata Marekani kwa ujumla, mahali tunapoenda ni kwa manabii dhidi ya mataifa.

Na hasa falme hizi zenye nguvu na kubwa kama Misri, Babeli, na Ashuru. Na kwa njia ambazo taifa letu limemkataa Mungu au kuonyesha kiburi chake na uasi dhidi ya Mungu, kwa njia ile ile ambayo Mungu aliyahukumu mataifa hayo na kwa sababu zile zile ambazo Mungu aliyahukumu, Mungu atatuhukumu sisi pia. Mwandishi anayeitwa Julie Woods alikuwa na makala ya kuvutia miaka kadhaa iliyopita kuhusu manabii wadogo walioitwa Ashuru kama Magharibi.

Na kufikiria kuhusu hotuba za hukumu za Nahumu na jinsi zinavyotuhusu katika ulimwengu wa Magharibi na kwa taifa la kifalme kama Amerika. Na haimaanishi kwamba tunafanya tu mlinganyo kati ya Ashuru na Amerika, na sisi ni wabaya, na tunahitaji kuondoa majeshi yetu na yote. Hilo sio jambo la msingi.

Lakini tunapoangalia sababu za kwa nini Mungu alileta hukumu dhidi ya mataifa hayo hapo awali, tunakumbushwa kwamba Mungu atafanya jambo lile lile kwa taifa letu wakati fulani ujao. Ni jambo lisiloepukika. Na ikiwa hakuna mwamko mkubwa unaotokea katika siku zijazo, hukumu hiyo inaweza kuwa karibu sana.

Tunaishi katika aina hiyo ya jamii. Lakini sababu zile zile ambazo Mungu aliwahukumu watu hao wakati huo ndizo sababu ambazo Mungu amewahukumu mataifa katika historia yote na kwa nini Mungu atatuhukumu hatimaye. Kwa hivyo, siendi kwenye kitabu cha Nahumu na kusema Amerika ni sawa na Ashuru.

Lakini naenda huko na kusema, katika sababu nyingi ambazo Mungu alizihukumu falme hizi zenye kiburi na ukaidi hapo awali, Mungu atatuhukumu katika siku zijazo. Na tukichukua tathmini ya kweli ya Marekani, huenda tuiseme Marekani ni sawa na Syria au Marekani ni sawa na Babeli. Lakini kama Peter Leithart anavyosema katika kitabu chake, labda tuko mahali fulani kati ya Babeli na Mnyama.

Tuko mahali fulani kati ya mji ule uliomkataa Mungu katika Mwanzo sura ya 11 na mnyama mwishoni mwa kitabu cha Ufunuo anayetangaza vita dhidi ya watu wa Mungu. Tuko mahali fulani katikati ya hapo. Na kwa sababu hiyo, hukumu ya Mungu hatimaye itatuangukia.

Mataifa yaliyohukumiwa kisha huwa mfano wa hukumu ya Mungu kwa mataifa katika siku zijazo. Mojawapo ya mataifa haya ambayo hujitokeza mara kwa mara, taifa la Edomu, jirani ya Israeli, wazao wa Esau. Ninaposoma maandiko ya kinabii katika kitabu cha Isaya ambayo yanazungumzia ufalme wa Mungu au siku za mwisho, hukumu ya maadui wa Mungu mara nyingi hulenga taifa hilo dogo.

Isaya 34, Mungu atahukumu Edomu, na kisha ufalme utakuja. Mungu atahukumu Edomu, Ezekieli sura ya 35, na kisha urejesho wa Israeli unakuja. Isaya sura ya 63, Bwana ni shujaa anayerudi kutoka vitani, akitoka Bozra, iliyoko katika nchi ya Edomu.

Sasa, hiyo haimaanishi kwamba Mungu amechora jicho la mbele kwa watu wanaoishi mahali ambapo Waedomu wa kale walifanya hivyo. Lakini ina maana kwamba Edomu, kama adui wa Mungu na wa watu wa Mungu, ni mfano wa mataifa yatakayohukumiwa katika siku zijazo. Manabii wa Agano la Kale wanatukumbusha ukweli wa hukumu ya Mungu, kwetu sisi binafsi na hatimaye kwa mataifa pia.

Wakati wa Vita vya wenyewe kwa wenyewe, Abraham Lincoln, akizungumzia kwa nini aliamini kwamba vita vilitokea, alisema kwa sehemu kwamba aliamini kwamba haki ya Mungu na adhabu ya Mungu vilikuwa sehemu ya hilo. Alisema kila tone la damu linalotolewa kwa kofi litalipwa au kulipwa kwa lingine linalotolewa kwa upanga. Mwanahistoria anayeitwa Stephen Keeler, katika kitabu chake, Hukumu ya Mungu, ambaye anafanya kazi nzuri ya kuzungumzia hili, alisema, tumefika mahali kama jamii ambapo hatuamini tena hilo.

Ama kwa sababu ya udini wetu au teknolojia yetu ambayo Mungu ameisukuma pembezoni, itikadi zetu tofauti za kisiasa, au wazo letu kwamba Mungu hangeweza, tumepoteza wazo hili kwamba Mungu anaweza kuhukumu na kwamba Mungu

huhukumu mataifa. Manabii wa Agano la Kale katika manabii wao huturudisha kwenye ukweli kwamba ikiwa Mungu alihukumu mataifa basi kwa ukiukaji wao wa agano la Nuhu, basi Mungu atatuhukumu. Tunapoiba ardhi kutoka kwa watu wengine, tumepitia hukumu ya Mungu kwa hilo.

Tunapowaua watoto ambao hawajazaliwa kwa mamilioni kila muongo mmoja, Mungu anatuwajibisha. Wazo hili la agano la Nuhu linaonekana kuwa kipimo cha damu kinatumika, lakini Mungu, pamoja na mataifa binafsi na ulimwengu kwa ujumla, hatimaye inatosha, na hukumu inaanguka. Kwa hivyo, ili kumaliza hili, ndio, tunaangalia sehemu inayoshughulikia hukumu zilizotokea katika historia, lakini ni ukumbusho kwetu sisi kama watu binafsi na watu kutoka mataifa mbalimbali kwamba hatimaye hukumu ya Mungu itakuja juu ya mataifa pia.

Hukumu ya Mungu ni ukweli, na hata tukiipuuza au kujifanya haipo, ni kweli, na ni jambo ambalo manabii wanatukumbusha kwamba tunapaswa kulizingatia na kukabiliana nalo. Amosi alisema, jiandae kukutana na Mungu wako katika ngazi ya mtu binafsi na kitaifa; hilo ni jambo ambalo tunahitaji kulifahamu zaidi katika utamaduni tunaishi.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Huu ni kipindi cha 29, Yeremia 46-49, Manabii dhidi ya Mataifa.